

Onderzoek naar belemmeringen bij voorschrijven nieuwe geneesmiddelen

De NVMO heeft enkele jaren geleden de commissie BOM (beoordeling oncologische middelen) ingesteld om adviezen te geven over het gebruik van nieuwe middelen, teneinde de behandelingsmogelijkheden van oncologische patiënten te verbeteren. Inmiddels zijn 16 adviezen gepubliceerd in het tijdschrift *Medische Oncologie*. Recentelijk hield de commissie BOM een enquête. Dit artikel gaat in op de achtergrond van de enquête en geeft een overzicht van de antwoorden.

Het doel van de enquête was om te peilen of de beoordeling van nieuwe middelen door de commissie BOM ook regelmatig door de leden wordt gezien, hetzij in het verenigings tijdschrift *Medische Oncologie* dan wel op de NVMO-website (www.nvmo.org). Daarnaast wilden wij bezien of er al ervaringen zijn met de zogenaamde 75%-vergoedingsregeling van het College Tarieven Gezondheidszorg (CTG) ter restitutie van intramuraal verstrekte medicatie. Ook wilden we te weten komen of en hoe vaak er problemen ontstaan bij het voorschrijven hiervan. Voor de enquête is een selectie gemaakt van zes adviezen van de commissie BOM voor geneesmiddelen voor intramuraal gebruik. Met opzet is er gekozen voor een anonieme peiling, om ongewenste bias te vermijden.

RESPONS

De respons op de enquête was goed: 46 procent van de geënquêteerden heeft de vragenlijst geretourneerd, met een evenredige verdeling van respondenten over de algemene versus categorale en academische ziekenhuizen. Het merendeel van onze collega's is kennelijk goed op de hoogte van de uitspraken van de commissie BOM, waarbij opvalt dat bezoek aan de website aanzienlijk minder frequent is dan het lezen van de geschreven informatie; misschien een punt van aandacht voor de redactieraad. Het is de vraag of wij tevreden mogen zijn met een dekking van 80 procent lezers van *Medische Oncologie*, wellicht is ook hier nog wat additionele PR nodig. Het is echter verheugend om te mogen constateren dat de uitspraken van de commissie een duidelijke ingang vinden bij de betrokkenen en dat men kennelijk is doordrongen van het belang van een consensus in onze beroepsgroep aangaande het gebruik van nieuwe medicatie en indicaties. Wat dat aangaat, lijkt er weinig verschil in informatieniveau te bestaan tussen collega's in de centrale en categorale of algemene ziekenhuizen. Velen zijn op de hoogte van het bestaan van de 75%-regeling. Mondelinge informatie leert echter dat in een aantal klinieken deze regeling zeer verschillend wordt toegepast. Sommige instituten krijgen de volledige dekking, maar andere slechts een dekking van 30 procent, terwijl elders de regionale verzekeraar door consequente toepassing van de regeling zegt hiermee in financiële problemen te komen.

ONDERRAPPORTAGE

Wij menen echter dat er ook sprake kan zijn van enige onderrapportage van verstrekingsproblemen. Zo is bekend dat in sommige PA-laboratoria de bepaling van Her2/neu niet routinematig

mogelijk is bij patiënten met mammacarcinoom, zodat daardoor de basis ontbreekt voor behandeling met trastuzumab. Het is voorstelbaar dat dit niet altijd als een beperking wordt gepercipieerd. In sommige ziekenhuizen is deze behandeling zelfs niet toegestaan, terwijl elders sprake is van een gelimiteerd aantal patiënten dat voor behandeling in aanmerking komt. Ook komt het voor dat bij een dreigende overschrijding van het geneesmiddelenbudget de toegang tot de polikliniek voor nieuwe patiënten tijdelijk wordt gesloten, al dan niet in samenspraak met de collega's uit het eigen dan wel naburige ziekenhuis.

MELDING PROBLEMEN

Transparantie is een groot goed in onze samenleving en het zou daarom misschien meer duidelijkheid scheppen als een melding van dit soort problemen en 'oplossingen' mogelijk zou zijn. Uiteraard zorgen wij ervoor dat vertrouwelijkheid wordt gewaarborgd en hebben we niet de intentie een soort kliklijn in te stellen. Het lijkt ons echter helder dat onze patiënten recht hebben op een inventarisatie van dit soort problemen en signalering van ongelijkheid bij de verstrekking van medicatie. Om die reden heeft het NVMO-bestuur besloten om op de NVMO-website een meldingsformulier aan de rubriek BOM toe te voegen, dat kan worden gebruikt om problemen bij het verstrekken van medicatie te signaleren. We hopen dat er vrijelijk gebruik zal worden gemaakt van deze mogelijkheid en dat op deze wijze een meer actueel inzicht mogelijk zal zijn in actuele problematiek bij de geneesmiddelenverstrekking.

INCIDENTELE GEVALLEN

De NVMO-leden blijken goed op de hoogte te zijn van het oordeel van de commissie BOM en van de 75%-regeling. De problemen bij het verstrekken van nieuwe medicatie lijken van beperkte omvang en regelmatige problemen beperken zich vooral tot een of enkele academische centra. Het lijkt dat de problematiek zich elders (gelukkig) beperkt tot incidentele gevallen. Het is begrijpelijk dat vooral in de centra en categorale ziekenhuizen grotere aantallen patiënten met een bepaalde behandelingsindicatie worden gezien, zodat de budgettaire druk daar groter zal zijn.

Commissie BOM

De commissie BOM bestaat uit de volgende leden:

- A. van Bochove, internist-oncoloog, De Heel Medisch Centrum in Zaandam
- Prof. dr. J.W.R. Nortier, internist-oncoloog, Leids Universitair Medisch Centrum in Leiden
- Dr. R. Otter, internist-oncoloog, directeur Integraal Kankercentrum Noord-Nederland in Groningen
- Dr. J. Schornagel, internist-oncoloog, Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis in Amsterdam
- Dr. W.M. Smit, internist-oncoloog, Medisch Spectrum Twente in Enschede
- Dr. J.M.L. Stouthard, internist-oncoloog, MCRZ, locatie Clara in Rotterdam
- Dr. V.C.G. Tjan-Heijnen, internist-oncoloog, UMC St. Radboud in Nijmegen
- Dr. P.H.B. Willemse, voorzitter, internist-oncoloog, Academisch Ziekenhuis Groningen
- Dr. R. de Wit, internist-oncoloog, Dr. Daniel den Hoed Kliniek in Rotterdam
- Dr. B. Zonnenberg, secretaris, internist-oncoloog, Universitair Medisch Centrum Utrecht

Uitslag enquête commissie BOM

De enquête is ingevuld door 169 specialisten (respons: 46 procent), waarvan 162 specialisten regelmatig oncologische patiënten behandelen (tabel 1). Van deze 162 specialisten is 94 procent lid van de NVMO. 37 specialisten ondervonden problemen met het voorschrijven van nieuwe middelen van de kant van directie, apotheker of collega's (tabel 3).

Tabel 1. Overzicht geënquêteerden (n = 169)

Specialist	aantal specialisten
Vrijgevestigd	108 (63,9%)
Werkzaam in dienstverband	15 (8,9%)
Werkzaam in academisch of categoriaal ziekenhuis	45 (26,6%)
Onbekend	1 (0,6%)
<i>Regelmatig behandelen van oncologische patiënten</i>	
Ja	162 (95,9%)
Nee	7 (4,1%)

Meld beperkingen aan de commissie BOM

Via de rubriek BOM op de NVMO-website (www.nvmo.org) kunt u eenvoudig via een online meldingsformulier beperkingen bij de verstrekking van geïndiceerde medicatie aan de commissie BOM doorgeven. Het meldingsformulier staat tevens op pagina 37 van dit nummer. Alle beoordelingen van de commissie BOM zijn bovendien in deze rubriek in PDF-formaat te raadplegen en te downloaden.

Tabel 2. Specialisten die regelmatig oncologische patiënten behandelen (n = 162)

	aantal specialisten		aantal specialisten
<i>Bekend met beoordeling van nieuwe middelen door de commissie BOM</i>		<i>Topotecan</i>	
Ja	148 (91,3%)	Ja	114 (70,3%)
Nee	9 (5,6%)	Nee	38 (23,5%)
Onbekend	5 (3,1%)	Onbekend	10 (6,2%)
<i>Bekend met beoordeling van nieuwe middelen op NVMO-website</i>		<i>Problemen met voorschrijven van deze middelen</i>	
Ja	88 (54,2%)	Nee, zelden of nooit	121 (74,6%)
Nee	69 (42,6%)	Ja, van de kant van onze directie	15 (9,3%)
Onbekend	5 (3,1%)	Ja, van de kant van onze apotheker	13 (8,0%)
<i>Kennisgenomen van de volgende nieuwe middelen:</i>		Ja, van de kant van mijn collega's	9 (5,6%)
<i>Trastuzumab</i>		Onbekend	4 (2,5%)
Ja	132 (81,5%)	<i>Op de hoogte van de '75%-vergoedingsregeling'</i>	
Nee	26 (16,0%)	Ja	144 (88,8%)
Onbekend	4 (2,5%)	Nee	15 (9,3%)
<i>Taxoïden</i>		Onbekend	3 (1,9%)
Ja	143 (88,3%)	Percentages per werksituatie van de specialisten (n = 162)	
Nee	14 (8,6%)	<i>Bekend met beoordeling van nieuwe middelen door de commissie BOM</i>	
Onbekend	5 (3,1%)	Vrijgevestigd	91%
<i>Irinotecan</i>		Werkzaam in dienstverband	85%
Ja	134 (82,7%)	Werkzaam in academisch/categoriaal ziekenhuis	93%
Nee	20 (12,3%)	<i>Bekend met beoordeling van nieuwe middelen op NVMO-website</i>	
Onbekend	8 (4,9%)	Vrijgevestigd	57%
<i>Oxaliplatine</i>		Werkzaam in dienstverband	54%
Ja	130 (80,3%)	Werkzaam in academisch/categoriaal ziekenhuis	50%
Nee	25 (15,4%)		
Onbekend	7 (4,3%)		
<i>Doxorubicine</i>			
Ja	108 (66,7%)		
Nee	47 (29,0%)		
Onbekend	7 (4,3%)		

Tabel 2 (vervolg)

<i>Kennisgenomen van de volgende nieuwe middelen:</i>		<i>Op de hoogte van de '75%-vergoedingsregeling'</i>	
Trastuzumab		Vrijgevestigd	
Vrijgevestigd	80%	Werkzaam in dienstverband	85%
Werkzaam in dienstverband	77%	Werkzaam in academisch/categoriaal ziekenhuis	86%
Werkzaam in academisch/categoriaal ziekenhuis	86%	<i>Problemen met voorschrijven van deze middelen</i>	
Taxoïden		Nee, zelden of nooit	
Vrijgevestigd	89%	Vrijgevestigd	78%
Werkzaam in dienstverband	92%	Werkzaam in dienstverband	77%
Werkzaam in academisch/categoriaal ziekenhuis	86%	Werkzaam in academisch/categoriaal ziekenhuis	66%
Irinotecan		Ja, van de kant van onze directie	
Vrijgevestigd	85%	Vrijgevestigd	6%
Werkzaam in dienstverband	77%	Werkzaam in dienstverband	8%
Werkzaam in academisch/categoriaal ziekenhuis	80%	Werkzaam in academisch/categoriaal ziekenhuis	18%
Oxaliplatine		Ja, van de kant van onze apotheker	
Vrijgevestigd	83%	Vrijgevestigd	12%
Werkzaam in dienstverband	85%	Werkzaam in dienstverband	8%
Werkzaam in academisch/categoriaal ziekenhuis	73%	Werkzaam in academisch/categoriaal ziekenhuis	0%
Doxorubicine		Ja, van de kant van mijn collega's	
Vrijgevestigd	64%	Vrijgevestigd	2%
Werkzaam in dienstverband	77%	Werkzaam in dienstverband	0%
Werkzaam in academisch/categoriaal ziekenhuis	68%	Werkzaam in academisch/categoriaal ziekenhuis	16%
Topotecan			
Vrijgevestigd	68%		
Werkzaam in dienstverband	77%		
Werkzaam in academisch/categoriaal ziekenhuis	73%		

Tabel 3. Invloed van directie, apotheker of collega's op het daadwerkelijk niet kunnen voorschrijven van behandeling (n = 37)

<i>Aantal keren dat de behandeling niet kan worden voorgeschreven</i>	Problemen bij het voorschrijven van nieuwe middelen met		
	Directie	Apotheker	Collega's
Zelden of nooit	4 (26,7%)	5 (38,5%)	4 (44,4%)
Soms, maar < vijfmaal per jaar	9 (60,0%)	7 (53,8%)	4 (44,4%)
Geregeld, > vijfmaal per jaar	2 (13,3%)	1 (7,7%)	1 (11,2%)
Totaal	15 (100%)	13 (100%)	9 (100%)

Behandeling niet kunnen voorschrijven (n = 37)

<i>Zelden/nooit</i>	
Vrijgevestigd	35%
Werkzaam in dienstverband	50%
Werkzaam in academisch/categoriaal ziekenhuis	33%
<i>Soms</i>	
Vrijgevestigd	60%
Werkzaam in dienstverband	50%
Werkzaam in academisch/categoriaal ziekenhuis	47%
<i>Geregeld</i>	
Vrijgevestigd	0%
Werkzaam in dienstverband	0%
Werkzaam in academisch/categoriaal ziekenhuis	20%

MELDINGSFORMULIER

Vertrouwelijk

Formulier ter melding van beperkingen bij de verstrekking van geïndiceerde medicatie

Dit formulier kunt u opsturen of faxen naar:

Registratie Postcode Prescriptie
 Secretariaat NVMO/commissie BOM
 T.a.v. mevrouw D. van Dijk
 Postbus 330
 9700 AH Groningen
 fax: 050 - 521 59 99
 tel.: 050 - 521 59 00

Via de rubriek BOM op de NVMO-website (www.nvmo.org) kunt u eenvoudig via een online invulformulier beperkingen bij de verstrekking van geïndiceerde medicatie aan de commissie BOM doorgeven.

Datum:

Naam specialist:

Ziekenhuis:

Afdeling:

Adres:

Telefoon:

Fax:

Beschrijving van het klinische probleem

Leeftijd patiënt:

Geslacht patiënt:

Voorgeschiedenis:

.....

.....

.....

Indicatie:

.....

.....

.....

Betreft medicament:

Verzekeraar:

Lokale vergoedingspercentage in de 75%-regeling (indien bekend):

Reden weigering: